

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19*

Administrative Strategy Based on Sufficiency Economy Philosophy Towards of School in the Secondary Educational Service Area Office 19

ธารา พิลาสัง และพา อักษรสือ

Thara Pilasang and Pha Aksornsou

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Northeastern University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: tara1.2561@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ศักยภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และเพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร 80 คน ครูผู้สอน 270 คน รวม 350 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาแนวคิดในการบริหาร ต้องใช้กระบวนการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไขคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันครอบคลุมภาระงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไปโดยการบริหารเชิงกลยุทธ์
2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่

*ได้รับบทความ: 11 กุมภาพันธ์ 2562; แก้ไขบทความ: 26 ธันวาคม 2562; ตอรับตีพิมพ์: 26 ธันวาคม 2562

ด้านการบริหารงาน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สู่ประสิทธิผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด
ได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ

3. กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 4
กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการมี 6 มาตรการ 15 ตัวบ่งชี้ 2) กลยุทธ์การบริหารงานบ
ประมาณ มี 6 มาตรการ 15 ตัวบ่งชี้ 3) กลยุทธ์การบริหารงานบุคคลมี 4 มาตรการ 10 ตัวบ่งชี้และ
4) กลยุทธ์การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 5 มาตรการ 9 ตัวบ่งชี้

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหาร; หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the concept of school administration according to the philosophy of sufficiency economy in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 19; 2) to study the current conditions and desirable conditions of the administration of educational institutions according to Philosophy of sufficiency economy in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 19; 3) to create a strategy for managing the educational philosophy of Sufficiency Economy Office of Secondary Education affiliated school district 19. The sample group consisted of 80 administrators, 270 teachers, 350 students, 7 key informants, 2 experts, 4 school administrators, 1 instructor. The research tools were questionnaires, interviews and group discussion. Statistics used to analyze quantitative data such as percentage, mean and standard deviation. As for qualitative data, analyzing the content of contextual content.

The research found that:

1. The result of the study of the concept of school administration under the Office of Secondary Educational Service Area 19 requires two principles of sufficiency economy philosophy, namely, modesty, reasonableness and immunity, covering the workload of the school in 4 areas: Academic administration Budget management Personnel management General administration by strategic management.

2. The results of the study of the current status of school administration in accordance with the sufficiency economy philosophy in schools under the Office of

Secondary Educational Service Area 19, in overall, were at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest performing areas were administration and the desirable condition of school administration according to the sufficiency economy philosophy to overall effectiveness at a high level when considering each aspect, it was found that the most practical aspects were academic administration.

3. The administrative strategy Based on sufficiency economy philosophy at schools in the Secondary Educational Service Area Office 19 was composed of 4: strategies 1) the strategy of academic administration with 6 measures and 15 indicators, 2) the strategy of budget management with 6 measures and 15 indicators, 3) the strategy of personnel administration with 6 measures and 15 indicators, and 4) the strategy of general administration with 6 measures and 15 indicators.

Keywords: Administration Strategy; Sufficiency Economy Philosophy

1. บทนำ

จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาของประเทศไทย พบว่าการจัดการศึกษาของประเทศไทยที่ผ่านมาประสบกับปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุอุดมการณ์ดังกล่าวหลายประการ เป็นผลให้การจัดการศึกษาขาดมาตรฐานและมีคุณภาพต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพมาตรฐานของหลายประเทศในระดับเดียวกัน เด็กและเยาวชนไม่ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพความสามารถทางวิชาการไม่ได้มาตรฐานขาดการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การใฝ่เรียนใฝ่รู้ การคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ไม่สามารถเผชิญและแก้ปัญหาในชีวิตจริงของตนเองได้ ปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการให้บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่สามารถสร้างความเสมอภาคและเป็นธรรมในการเข้ารับบริการการศึกษาอย่าง

ทั่วถึง การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเรียนการสอนและการกระจายความรู้สู่สถานศึกษา ชุมชน และสังคมไทยทำได้ไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาด้านงบประมาณ ข้อจำกัดด้านความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความด้อยคุณภาพของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ขาดระบบประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครอง

การจัดการศึกษามีคุณภาพนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนนักการศึกษา ได้พยายามนำกลยุทธ์การบริหาร และการจัดการศึกษามาประยุกต์กับแนวคิดพื้นฐานของสังคมไทยเพื่อเป็นกลยุทธ์ในการบริหาร และการจัดการศึกษาที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่สำคัญ ได้แก่การบริหารเชิงวิถีพุทธ การบริหารแบบกระจายอำนาจ การบริหารแบบมี

ส่วนร่วม การบริหารโดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการบริหารตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จากการศึกษาเบื้องต้นพบว่าโรงเรียนที่มีการนำกลยุทธ์ดังกล่าวมาใช้ยังมีจำนวนจำกัด ไม่มีกลยุทธ์การดำเนินการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และยังไม่มีผลการดำเนินการปรากฏชัดเจนและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปช่วงทศวรรษที่ผ่านมาแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการยอมรับจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน และได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกลยุทธ์การดำเนินงาน โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวคิดในการวางแผนพัฒนาประเทศ โดยได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศตั้งแต่ฉบับที่ 8 ถึงฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2540-2559) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ปรับปรุงยุคแล้วจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ (พ.ศ. 2540-2559) ขึ้นโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดแผนโดยยึดหลักการที่ว่า “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาการศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมสามารถอยู่ร่วมกันกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข มุ่งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงมี

พระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 30 ปี ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกล และลึกซึ้งยิ่งกว่านักพัฒนาหรือนักวิชาการใดๆที่ได้ทรงเน้นย้ำกลยุทธ์การพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนบนหลักแนวคิดพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอดี พอใช้และมีความสุข โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผลการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาที่สมดุลก้าวหน้าไปอย่างสมดุลในแต่ละขั้นตอนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาและการมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นกรอบในการคิดและการกระทำ สามารถประยุกต์ใช้ในทุกมิติชีวิตทุกภาคส่วนและทุกด้านของการพัฒนา เพื่อสังคมส่วนรวมจะได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและความเจริญ ก้าวหน้าไปพร้อมกันอย่างมั่นคงยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงประกาศนโยบายและแถลงข่าวการจัดตั้งศูนย์ขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทานให้แก่พวงชนชาวไทย เป็นหลักการสำคัญที่ทุกภาคส่วนในสังคมควรน้อมนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อความเจริญงอกงามและความมั่นคงยั่งยืน การประกาศนโยบายและจัดตั้งศูนย์ขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ทั้งนี้ สพฐ.ได้กำหนดยุทธศาสตร์ระยะ 3 ปี (2558-2560) มีเป้าหมายให้สถานศึกษาทั่วประเทศต้องผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษา

พอเพียงครบทุกแห่ง และมีศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษาทุกจังหวัดในปี 2558 และครบทุกเขตพื้นที่การศึกษาภายในปี 2560 จากแนวนโยบายโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 19 ยังไม่ผ่านการประเมินครบทุกโรงเรียน ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำแนวนโยบายและกลยุทธ์เพื่อสนองรับและขับเคลื่อนตามแนวนโยบาย

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา จึงสนใจที่จะสร้างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19

2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19

3. เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 52 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 102 คน ข้าราชการครู 936 คน รวม 1,038 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (R.V. Krcijcie & D.W. Morgan) จากประชากรทั้งหมด 1,038 คน ได้กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารโรงเรียน 80 คน และครูผู้สอน 270 คน ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รวมเป็น 350 คน

1.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 7 คน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ครูผู้สอน 1 คน ได้มาโดยวิธีการเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนโนนสังวิทยาคารโรงเรียนหนองบัวพิทยาคารและโรงเรียนสันติวิทยาสรรพ์ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ครอบคลุมกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยยึดทางสายกลาง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล

การมีภูมิคุ้มกันที่ดี และการตัดสินใจในการทำงาน ให้อยู่ในระดับพอเพียงต้องอาศัยเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรมครอบคลุมงานที่ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดังนี้ 1) แบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน 2) แบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างเป็นคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนและ 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นแบบที่มีโครงสร้างเป็นคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และร้อยละ (Percentage) หาความต้องการจำเป็นโดยวิธี Modified Priority Needs Index แบบปรับปรุง PNI modified และกรณีค่า PNI เท่ากันจะพิจารณาจาก PNI ประกอบค่าจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปโดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Analysis) ซึ่งเป็นการตีความข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมมาได้ โดยแยกประเด็นตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 เป็นการจัดเรียงข้อมูลเชิงคุณภาพ

4. สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแนวคิดในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ต้องใช้กระบวนการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไขคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันได้กลยุทธ์ครอบคลุมภาระงานของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือการบริหารวิชาการ 15 ตัวแปร การบริหารงบประมาณ 15 ตัวแปร การบริหารงานบุคคล 10 ตัวแปร การบริหารงานทั่วไป 9 ตัวแปร

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานวิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีผลดังนี้

2.1 ด้านการบริหารงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็น

รายชื่อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุดได้แก่โรงเรียน มีการวางแผนอัตรากำลังการพัฒนาบุคลากร การจัดอบรมสัมมนาแสวงหาความรู้ดำเนินการต่างๆ อย่างมีเหตุผลถูกต้อง รองลงมาได้แก่โรงเรียนมีการวางแผนอัตรากำลังสร้างจิตสำนึกรักในวิชาชีพ มีพื้นฐานด้านจิตใจตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่น ในหน่วยงานตนเองและชุมชนโรงเรียนมีการดำเนินการทางวินัย และการรักษาวินัย การตัดสินใจดำเนินการต่างๆ อย่างมีเหตุผลถูกต้องตามระเบียบ โรงเรียนมีการดำเนินการทางวินัยและการรักษา วินัยมีจิตสำนึกรักในวิชาชีพมีพื้นฐานด้านจิตใจ ตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต และมีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการวางแผนอัตรากำลังวางแผน อัตรากำลังยึดหลักสูตรสถาน ศึกษาการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรที่ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการ ของท้องถิ่น

2.2 ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการบริหารงานโรงเรียนกับชุมชนมีการ เชื่อมโยงการช่วยเหลือการบริหารงานของโรงเรียน ประกอบการวางแผนในการตัดสินใจอย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีการจัดระบบบริหารและ พัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบทำให้ประหยัดงบประมาณโรงเรียนมีการพัฒนาระบบเครือข่าย สารสนเทศดำเนินการต่างๆ อย่างมีเหตุผลถูกต้อง มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันและสามารถนำไป

อ้างอิงได้โรงเรียนมีการส่งเสริมความรู้ในการใช้ บริการเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อ การเรียนรู้และมีการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมี การบริหารงานโรงเรียนกับชุมชนการศึกษาความ ต้องการของชุมชนจุดแข็งจุดอ่อนเตรียมการให้ สามารถปรับตัวนำมาสู่การพัฒนาสถานศึกษา

2.3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเมื่อ พิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่โรงเรียนมีการจัดทำและเสนองบประมาณ การเตรียมตัวให้พร้อมผลที่กระทบและเปลี่ยนแปลง ในการใช้งบประมาณจะต้องไม่เสี่ยงและไม่ ประมาท รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรมและสร้างเสริมให้เป็น พื้นฐานจิตใจของบุคลากรในองค์กร ตระหนักใน คุณธรรมรู้รับผิดชอบชั่วดี ซื่อสัตย์สุจริตโรงเรียน มีการบริหารการเงินและบัญชีบนพื้นฐานข้อมูลที่ถูก ต้อง เป็นจริงตรวจสอบได้มีการวางแผนดำเนินการ อย่างรอบคอบการคิดพิจารณาจากเหตุปัจจัย ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบจะช่วยให้ บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อผิดพลาดน้อยโรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณมีความ รอบคอบอย่างระมัดระวังพิจารณาความเชื่อมโยง มีความพอเพียงในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง และมีการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการระดม ทรัพยากรและการลงทุนจากชุมชน หน่วยงาน แหล่งทุนอื่นและมีการวางแผนที่เชื่อมโยงจากแหล่ง ทุนอื่น

2.4 ด้านการบริหารงานวิชาการมีค่า เฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับการจัดการเรียนการสอน น้อมนำความรู้ความพอเพียงปลูกฝังให้นักเรียน รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา สถานศึกษาจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ การปฏิบัติ การถ่ายทอดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง โรงเรียนมีแผนงานโครงการที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โรงเรียนมีการวัดประเมินผลเทียบโอนผลการเรียน สร้างความตระหนักในคุณธรรมและรับผิดชอบต่อในการอยู่ร่วมกันในสังคมและมีการปฏิบัติต่ำสุด ได้แก่ โรงเรียนมีการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยี สื่อนวัตกรรมสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน มีการเชื่อมโยงกับกลุ่มสาระอื่นๆ ได้

3. สภาพพึงประสงค์ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การเรียนการสอนต้องมีความยืดหยุ่น ประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ บริบทของโรงเรียน สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

สถานศึกษาเตรียมความพร้อมการยืดหยุ่นการเปลี่ยนแปลง มีแผนงานแนะแนวช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมนักเรียนอยู่อย่างพอเพียง มีจิตอาสา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน โรงเรียนมีแผนงานโครงการที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้บนพื้นฐานของความถูกต้อง ความมีเหตุมีผลในปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษา บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านวิจัย มีความรับผิดชอบร่วมกันมีเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดซึ่งจะทำให้การดำเนินชีวิตราบรื่น สังคมสงบสุข

3.2 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการดำเนินการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรทุกคน รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการดำเนินการป้องกันทางวินัยไม่ให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการและหน่วยงาน การเตรียมการต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และชุมชน โรงเรียนมีการวางแผนอัตรากำลังการวางแผน อัตรากำลังยึดหลักสูตรสถานศึกษา การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น โรงเรียนมีการจัดสรรและการสรรหาการเตรียมการให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น จำนวนนักเรียน การย้ายของครูไม่ว่าจะเป็นด้าน

วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการดำเนินการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ มีจิตสำนึกรักในวิชาชีพ มีพื้นฐานด้านจิตใจ ตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นในหน่วยงานตนเอง และชุมชน

3.3 ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ โรงเรียนมีการมอบหมายการปฏิบัติงานหน้าที่ได้รับมอบหมาย ความสะดวกสบาย ความซื่อสัตย์สุจริตซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงาน รองลงมาได้แก่ โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรและการลงทุนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นทุนเดิมของตนเองหรือภายในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อนจะแสวงหาบริการต่างๆ แหล่งทุนวัตถุดิบหรือสิ่งของจากภายนอกจึงเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม โรงเรียนมีการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การดำเนินการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพถูกต้องตามระเบียบการพัสดุและสินทรัพย์และพิจารณาจากเหตุที่เกี่ยวข้องตลอดคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับองค์กร โรงเรียนมีการเสริมสร้างทางด้านจิตใจ การตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจิตวางตัวเป็นกลางการระดมทรัพยากรและการลงทุน ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรและการลงทุนจากชุมชน หน่วยงานแหล่งทุนอื่นและการมีวางแผนที่จะเชื่อมโยงจากแหล่งทุนอื่น

3.4 ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นมากที่สุดคือ โรงเรียนมีงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วทันสมัยและสามารถใช้งานได้เป็นปัจจุบัน รองลงมาคือ โรงเรียนมีการบริหารงานอาคารสถานที่การใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่เดิมให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดมีการซ่อมแซมทำนุบำรุงให้สามารถใช้การได้ตลอดเวลา โรงเรียนมีการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ มีจิตสำนึกรักในวิชาชีพ มีพื้นฐานด้านจิตใจ ตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นในหน่วยงานตนเองและชุมชน โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรจะต้องศึกษาข้อมูลความต้องการความจำเป็นในการใช้งบประมาณ ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ โรงเรียนมีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาเพื่อสร้างค่านิยมคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นในหน่วยงานตนเอง และชุมชน

4. กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 จากข้อค้นพบ กลยุทธ์ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้

4.1 กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกโดยประเมินความ

ต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index) จำนวน 15 ตัวแปร ค่าเฉลี่ยของความต้อการจำเป็น (PNI) ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวม เท่ากับ 0.08 ประกอบด้วย 1) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยี มีการเตรียมการให้พร้อมเรื่องวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อและนวัตกรรม และสามารถนำไปใช้ได้อย่างหลากหลาย 2) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรม เทคโนโลยีการรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่นำมาผลิตสื่อมีความพอเพียงและใช้อย่างคุ้มค่า 3) มีการวัดผลประเมินผลเทียบโอนผลการเรียนข้อสอบในการวัดประเมินผลมีความเที่ยงตรงรอบด้าน 4) มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้การเรียนการสอนต้องมีความยืดหยุ่น ประยุกต์เข้ากับสถานการณ์ บริบทของโรงเรียน สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม 5) มีการดำเนินการและติดตามพัฒนากระบวนการเรียนรู้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้บนพื้นฐานของความถูกต้องความมีเหตุมีผลในปัจจุบันที่เกี่ยวข้อง 6) มีการวัดผลประเมินผลเทียบโอนผลการเรียนสามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ในการตอบคำถามหรือให้เหตุผลในการตอบบ่งบอกว่าผู้เรียนมีความรอบคอบพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทำการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบการวางแผนและนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติทุกขั้นตอน 8) มีการวัดผลประเมินผลเทียบโอนผลการเรียนครูผู้สอนและนักเรียนมีความรอบรู้ตามตัวชี้วัดในหลักสูตร 9) มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาวางแผนดำเนินการ เพื่อพัฒนาการบริหารงานอย่างเป็นระบบ 10)

มีการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยี การตัดสินใจเลือกสื่อต้องคำนึงถึงความจำเป็นและสอดคล้องกับเนื้อหาที่จัดการเรียนการสอน 11) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยี สื่อ นวัตกรรมสามารถถ่ายทอดความรู้ผู้เรียนมีการเชื่อมโยงกับกลุ่มสาระอื่นๆ ได้ 12) มีการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษา มีการเผยแพร่ผลงานให้บุคลากรรับทราบและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำข้อตกลงกับโรงเรียนเครือข่าย 13) มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนตามความถนัดความสามารถของผู้เรียน 14) มีการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษาผลงานวิจัยที่สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลให้การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 15) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาสถานศึกษาการเตรียมความพร้อมการยืดหยุ่นการเปลี่ยนแปลง มีแผนงานแนะแนวช่วยเหลือนักเรียนส่งเสริมนักเรียนอยู่อย่างพอเพียงมีจิตอาสากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับผู้เรียน และสอดคล้องกับเนื้อหาที่จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับเจียรชัย ขำขันมะลิ ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 เป็นการวิจัยแบบผสมผสานแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ร้อยเอ็ดเขต 2 โดยสอบถามจาก ผู้บริหารสถานศึกษา 76 คน และครูผู้สอนและ ครูวิชาการ 302 คน ในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม บูรณาการกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้วนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน เพื่อ พิจารณาความถูกต้อง ความเหมาะสมและความ เป็นไปได้ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โดยใช้กระบวนการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) 3) การตรวจสอบและประเมิน คุณภาพ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษาโดยกระทำประชา พิจารณ์ (Public Hearing) จากผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) สรุปผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน ดังนี้ 1) การส่งเสริมการผลิตสื่อ นวัตกรรม สอดคล้องกับวัสดุท้องถิ่น 2) พัฒนาระบบการ เรียนรู้และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) การพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผล 4) ส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อ นวัตกรรมให้เพียงพอ 5) ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร 6) จัดเนื้อหาอย่างหลากหลายสอดคล้องกับ ความ ถนัด 7) กำหนดรูปแบบการเทียบโอน 8) พัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกน กลาง 2551 9) กำหนดกิจกรรมวิชาการให้สามารถ ยืดหยุ่นทันกับการเปลี่ยนแปลง 10) กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจ ในหลักสถานศึกษา

4.2 กลยุทธ์การบริหารงานงบประมาณ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการบริหาร

งานงบประมาณตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกโดยประเมิน ความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index) จำนวน 15 ตัวแปร ค่าเฉลี่ยของความ ต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวม เท่ากับ 0.06 ประกอบด้วย 1) มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่เป็นทุนเดิมของตนเองหรือภายใน ท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ก่อนจะแสวงหา บริการต่างๆ แหล่งทุนวัตถุดิบ หรือสิ่งของจาก ภายนอกจึงเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม 2) มีการมอบหมายการปฏิบัติงานหน้าที่ได้รับมอบ หมาย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ สุจริตซึ่งเป็น สิ่งสำคัญในการปฏิบัติงาน 3) การเสริมสร้างทาง ด้านจิตใจการตระหนักในคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต วางตัวเป็นกลางการระดมทรัพยากรและการลงทุน 4) มีการบริหารพัสดุและสินทรัพย์การดำเนินการ ต่างๆอย่างมีเหตุผลถูกต้องตามระเบียบการพัสดุ และสินทรัพย์และพิจารณาจากเหตุที่เกี่ยวข้อง ตลอดคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับองค์กร 5) การบริหารการเงินและบัญชีมีจิตสำนึกรักใน วิชาชีพ มีพื้นฐานด้านจิตใจ ตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบและทำงานร่วม ผู้อื่นในหน่วยงานตนเองและชุมชน 6) มีการจัดทำ และเสนองบประมาณ ผู้ปฏิบัติต้องมีคุณธรรม จริยธรรมซื่อสัตย์ สุจริตมีความรับผิดชอบและ ตรงต่อเวลา 7) มีการจัดทำและเสนองบประมาณ อย่างละเอียดและมีความรอบคอบในการทำงาน 8) มีการบริหารการเงินและบัญชีจะต้องข้อมูล สารสนเทศมีการวางแผนงานการใช้งบประมาณ

ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไปจนขาดแคลน 9) งบประมาณ มีแผนปฏิบัติการในการบริหารงบประมาณอย่างเพียงพอสร้างความเข้มแข็งการเสนอแข่งขันในโรงเรียนและให้กับท้องถิ่น 10) มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนการเตรียมการให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ 11) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ การตัดสินใจดำเนินการต่างๆ อย่างมีเหตุผลถูกต้องตามระเบียบการพัสดุและสินทรัพย์ 12) มีการบริหารการเงินและบัญชีที่มีระเบียบไว้มอบรับการและมีการพัฒนารอบด้านจึงต้องรอบคอบและระมัดระวังมีการเชื่อมโยงประกอบการวางแผนในการตัดสินใจอย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ 13) มีการทำแนวปฏิบัติกฎระเบียบไว้มอบรับการปฏิบัติงานและมีการพัฒนาปรับปรุงให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง 14) การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินการโดยยึดระเบียบแบบแผนของทางราชการบนพื้นฐานความถูกต้องความเป็นจริงตามหลักวิชาการหลักกฎหมายเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน 15) มีการจัดสรรงบประมาณจะต้องยึดพื้นฐานของความเป็นจริงพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบทำให้บรรลุเป้าหมายสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ ได้ศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน รวมทั้งสิ้น 479 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและอุปกรณ์บันทึกข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลภาคสนาม และการสังเกต และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อยืนยันความเที่ยงและความตรง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้พรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และสรุปในรูปแบบพรรณนาแบบความเรียง สรุปผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) การจัดเก็บบำรุงรักษา ซ่อมแซม 2) การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์ 3) การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อประกอบการจัดสรรงบประมาณ 4) การวางแผนการใช้จ่ายเงิน 5) การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณ 6) การสำรวจความต้องการการใช้งบประมาณ 7) การจัดทำแผนตรวจสอบการใช้งบประมาณ 8) การวางแผนติดตามตรวจสอบการใช้งบประมาณ 9) การติดตามตรวจสอบ 10) การบริหารงบประมาณมีความเป็นธรรม 11) การจัดทำรายงานทางการเงิน

4.3 กลยุทธ์การบริหารงานบุคคลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการบริหารงานบุคคลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มีตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกโดยประเมินความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index) จำนวน 10 ตัวแปรค่าเฉลี่ยของความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมเท่ากับ 0.06 ประกอบด้วย 1) การดำเนินการป้องกันทางวินัยไม่ให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการและหน่วยงานการเตรียมการต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม 2) การวางแผนอัตรากำลังการวางแผนอัตรากำลังยึดหลักสูตรสถานศึกษาการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและความต้องการของท้องถิ่น 3) มีการดำเนินการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของบุคลากรทุกคน 4) การจัดสรรและการสรรหาการเตรียมการให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น จำนวนนักเรียน การย้ายของครูไม่ให้เป็นด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ 5) มีการวางแผนอัตรากำลังที่เชื่อมโยงต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อไม่ให้กระทบต่อผู้เรียนการจัดการเรียนการสอน 6) การจัดสรรและการสรรหาการคำนึงถึงความจำเป็นว่าเหมาะสมหรือพอประมาณไม่มากเกินไปหรือน้อยเกินไปจนทำให้ขาดแคลน 7) มีการจัดสรรและการสรรหามีจิตสำนึกรักในวิชาชีพ มีพื้นฐานด้านจิตใจ ตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นในหน่วยงานตนเองและชุมชน 8) มีการวางแผนอัตรากำลังเตรียมการให้พร้อมรับต่อผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น

จะเป็นด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ 9) การดำเนินการทางวินัยและการรักษาวินัยจัดทำเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องให้ผู้ปฏิบัติได้รับทราบและถือปฏิบัติร่วมกัน 10) การดำเนินการเสริมสร้างประสิทธิภาพติดตามนำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่ผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ เหลืองงาม ได้ศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน รวมทั้งสิ้น 479 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และอุปกรณ์บันทึกข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลภาคสนามและการสังเกต และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อยืนยันความเที่ยงและความตรง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้พรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และสรุปในรูปแบบพรรณนาแบบความเรียง สรุปผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้

บุคลากรปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ 2) ส่งเสริมให้ปฏิบัติตามระเบียบวินัย 3) มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ 4) การดำเนินสอบคัดเลือกข้าราชการครูอย่างโปร่งใส 5) การปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง 6) การอนุญาตศึกษาต่อ 7) การแจ้งเกณฑ์การประเมิน 8) การกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครเข้ารับราชการ 9) การจัดอบรมสัมมนา 10) การแจ้งสิทธิประโยชน์

4.4 กลยุทธ์การบริหารงานทั่วไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการบริหารงานบริหารทั่วไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกโดยประเมินความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index) จำนวน 9 ตัวแปรค่าเฉลี่ยของความต้องการจำเป็น (PNI) ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป โดยรวม เท่ากับ 0.06 ประกอบด้วย 1) มีงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วทันสมัยและสามารถใช้การได้เป็นปัจจุบันมี 2) โรงเรียนมีงานอาคารสถานที่การเตรียมการให้พร้อมในการให้บริการ 3) การบริหารงานอาคารสถานที่การใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่เดิมให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดมีการซ่อมแซมทำนุบำรุงให้สามารถใช้การได้ตลอดเวลา 4) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศมีจิตสำนึกรักในวิชาชีพ มีพื้นฐานด้านจิตใจ ตระหนักในคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่นในหน่วยงานตนเองและชุมชน 5) มีการระดมทรัพยากรจะต้องศึกษาข้อมูลความต้องการความจำเป็นในการใช้งบประมาณ 6) มีการระดมทรัพยากรมีความจำเป็น

อย่างยิ่งต่อการบริหารการศึกษาให้เกิดคุณภาพและมีการพัฒนารอบด้านจึงต้องรอบคอบและระมัดระวังมีการเชื่อมโยงประกอบการวางแผนในการตัดสินใจอย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ 7) การดำเนินงานธุรการที่มีระเบียบไว้รองรับมีการพัฒนารอบด้านจึงต้องรอบคอบและระมัดระวังมีการเชื่อมโยงประกอบการวางแผนทันต่อเหตุการณ์ที่กำหนดไว้ 8) การบริหารงานอาคารสถานที่การใช้ห้องเรียนห้องพิเศษให้คุ้มค่าและการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับผู้เรียน 9) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดมีงบประมาณมีทรัพยากรเพียงพอต่อการพัฒนาองค์กรสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ เหลืองงาม ได้ศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1: งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีประสิทธิภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 กลุ่มเป้าหมายในการให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน รวมทั้งสิ้น 479 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตและอุปกรณ์บันทึกข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ บันทึกข้อมูลภาคสนามและการสังเกตและตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

เพื่อยืนยันความเที่ยงและความตรง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้พรรณวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และสรุปในรูปแบบพรรณนาแบบความเรียง สรุปผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารงานทั่วไป ดังนี้ 1) การมอบหมายหน้าที่ให้ผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ 2) ให้มีการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อกำหนดนโยบายและวางแผน 3) ชุมชนคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมการบริหารอาคารสถานที่ 4) ส่งเสริมการจัดหาอุปกรณ์ตามความต้องการของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ 5) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน 6) การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง 7) การบริการธุรการ 8) การจัดซื้อการเรียนการสอน 9) การประชุมแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบ 10) การแบ่งหน้าที่ในการดูแลสภาพสิ่งแวดล้อม 11) การลงทะเบียนรับส่งหนังสืออย่างมีระบบ 12) การบริการสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ 13) การส่งเสริมการอบรม

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันด้านที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา โดยสร้างเครือข่ายงานวิชาการและโดยเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

2. จากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ ด้านที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกลยุทธ์การบริหารงานทั่วไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติและใช้ให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมการพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและนำระบบเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการพัฒนางาน

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นพบว่า ด้านที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำกลยุทธ์การบริหารงานทั่วไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติและใช้ให้เกิด เป็นรูปธรรมโดยการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมการพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและนำระบบเทคโนโลยีเข้ามามีในการพัฒนางาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำวิจัยกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19 ไปใช้ในสังกัดอื่นเพื่อพัฒนาการบริหารโรงเรียน

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไปถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่มีอิทธิพลในการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน

References

- Gibson, Jame. L, John M. Ivancevich and James H. Donnelly. (1982). *Organization: Behavior Structure, Process*. 6thed. Plano, TX : Business Publication.
- Gorton, A.R. (1983). *School Leadership and Administration: Important Concepts, Case Studies, and Simulations*. Dubuque, Iowa : Wm. C. Brown.
- Hoy and Furguson. (1985). The Theoretical Farmework and Exploration Organization Effectiveness of School. *Educational Administration Quarterly*, 21(2).
- Hoy, W.K. and Miskel C.G. (1991). *Educational administration: Theory research and Practice*. 4thed. New York : McGraw-Hill.
- Mott, P.E. (1972). *The characteristic of effective organization*. New York : Harper and Row.